

1913

ילדות

מנחם בגין נולד בעיר בריסק שבליטא, להוריו אב-דב וחסיה ולאחיו הגדולים הרצל ורחל. אביו היה מזכיר הקהילה היהודית בעיר והיה מראשוני הציונים במקום. כאשר היה מנחם בגין בן שנה פרצה מלחמת העולם הראשונה, בה נפגעה העיר בריסק קשות. מרבית אוכלוסייתה, כמו גם משפחת בגין, נסה ליערות הסמוכים. בתום המלחמה חזרה משפחת בגין לבריסק.

1920

השכלה

מנחם החל את לימודיו ב"חדר" ולאחר מכן עבר לבית הספר היהודי "תחכמוני", שם כתב כי שאיפתו היא ללמוד משפטים ולסייע לעניים. את לימודיו התיכוניים עשה בגין בגימנסיה הפולנית. כאשר סיים את לימודי התיכון, עבר ללמוד באוניברסיטה בוורשה ובשנת 1935 סיים את לימודיו וקיבל תואר במשפטים.

1929

בית"ר

בגיל 15 השתתף בגין בכינוס של בית"ר בעירו. בכנס זה שמע לראשונה את זאב ז'בוטינסקי ונשבה ברעיון הבית"רי. הוא הצטרף לתנועת בית"ר וב-1939 בגיל 26 התמנה לנציב בית"ר בפולין. באותה שנה פגש בגין את עליזה ארנולד בארוחת ערב בבית משפחתה. מנחם ועליזה התחתנו במאי 1939 בפולין, וזאב ז'בוטינסקי היה השובין בחתונתם.

1940

בשבי הסובייטי

עם פרוץ מלחמת העולם השנייה וכיבוש ורשה ע"י הנאצים, נמלטו בגין ועליזה עם רוב ההנהגה הציונית - מזרחה, עד שהגיעו לעיר וילנה, שבליטא. עם הגעת השמועה על מותו של ז'בוטינסקי לוילנה קיים בגין אזכרה לז'בוטינסקי ונשלח לכלא ע"י הסובייטים. בגין נשפט ל-8 שנות מאסר במחנה העבודה פיצ'ורה, והשתחרר לאחר שמונה חודשים הודות להסכם בין הסובייטים לפולנים.

1943

מפקד האצ"ל

עם הגיעו לארץ ב-1942 נתבקש בגין ע"י מפקדת האצ"ל לקבל על עצמו את הפיקוד על הארגון, בגין סרב לערוק מהצבא הפולני. רק עם שחרורו בדצמבר 1943 קיבל על עצמו את המינוי. עם כניסתו לתפקיד הכריז בגין מרד על הבריטים בשל המדיניות האנטי-ציונית שהפעילו כנגד הישוב היהודי ומאחר שהגבילו באופן חמור את העליה לארץ, בזמן שהשואה השתוללה באירופה.

1945

תנועת המרי העברי

עם תום מלחמת העולם השנייה, המשיכה בריטניה במדיניותה האנטי-ציונית. שלושת המחותרות הבינו כי עליהן להתאחד כנגדה, במטרה להקים מדינה. כך הוקמה תנועת המרי העברי שנקטה בפעולה צבאית משותפת נגד שלטון המנדט הבריטי בישראל.

1948

פרשת אלטלנה

כשבועיים לאחר הכרזת המדינה, הגיעה לחופי הארץ ה'אלטלנה' - אניית עולים ונשק של האצ"ל. נציגי האצ"ל ביקשו שחלק מהנשק שנמצא על האנייה יימסר ללוחמי האצ"ל בירושלים אך דוד בן-גוריון דחה בקשה זו והחל להתפתח קרב בין צה"ל לאצ"ל. לוחמי האצ"ל רצו להשיב באש אך בגין, פקד עליהם לא להמשיך לירות ובכך עצר מלחמת אחים. פגז של צה"ל פגע באנייה וזו עלתה בלהבות. לימים אמר בגין בעקבות הוראתו לנצור את האש: "אחרי מותי אני מקווה שאזכר מעל לכל כמי שמנע מלחמת אחים".

1948

הקמת מפלגת חירות

עם קום המדינה הקים בגין את תנועת 'חרות' מיסודו של האצ"ל. על מנת להגדיל את כוחם בכנסת, חברה מפלגתו של בגין לאורך השנים למפלגות קרובות רעיונית אליהם וכך נוצרה לבסוף מפלגת ה'ליכוד'.

1952

הסכם השילומים

בשנות החמישים הציעה ממשלת גרמניה לישראל הסכם שנועד להסדיר את מערכת היחסים הדיפלומטית בין המדינות, על רקע זוועות השואה שביצעה גרמניה ביהודי העולם. בן גוריון טען שההסכם יביא לצדק באמצעות פיצויים לניצולי השואה וסיוע כלכלי לישראל. לעומתו טען בגין כי ההסכם פוגע באופן חמור בכבוד הלאומי של היהודים ושל נרצחי השואה, ויש בקבלתו משום סליחה על פשעי השואה. לבסוף התקבל ההסכם בכנסת.

1977

המהפך

26 שנים כיהן בגין כחבר כנסת באופוזיציה ועוד 3 שנים היה חבר בממשלת אחדות לאומית. ב-ב' באייר תשל"ז, ה-17 במאי 1977, נבחר בגין לראשונה לראשות הממשלה והצהיר כי מטרת ממשלתו העליונה היא; "להיטיב עם העם".

1978

צדק חברתי

עם היבחרו לראשות הממשלה יזם בגין את פרויקט שיקום שכונות, במטרה לתת פתרון לשכונות העוני והמצוקה בישראל. מאז ועד ימינו מדובר במיזם החברתי הגדול והמקיף ביותר שהפעילה ממשלת ישראל. במסגרתו שוקמו כ-160 שכונות עוני ברחבי הארץ.

1979

הסכם השלום עם מצרים

בנאומו הראשון לאחר נחוננו בבחירות, פנה בגין למנהיגי מדינות ערב בקריאה לשלום. בעקבות יוזמתו המדינית, ב-9 בנובמבר 1977 הצהיר נשיא מצרים על נכונותו לפעול למען תהליך שלום בין המדינות והודיע על הגעתו ההיסטורית לירושלים, לנאום בכנסת ישראל. לאחר שיחות ממושכות, בשנת 1979, נחתם הסכם שלום עם מצרים שנשמר עד היום.

1981

הפצצת הכור הגרעיני בעיראק

במשך שנים פעלה ממשלת עיראק לבנות כור גרעיני שהיווה סכנה קיומית על מדינת ישראל. ב-7 ביוני 1981, על אף התנגדות של גורמים שונים, הורתה ממשלת ישראל בראשותו של מנחם בגין לדרג הצבאי להשמיד את הכור הגרעיני בעיראק, המבצע הושלם בהצלחה.

1982

מבצע שלום הגליל

בתחילת שנות ה-80 סבלה ישראל מירי קטיושות והתקפות טרור חמורות בגבולה הצפוני, אותם יזם ארגון אש"ף. ב-5 ליוני 1982 ניתנה לצה"ל הוראה לפתוח במבצע "שלום הגליל" במטרה להחזיר את השקט לצפון. על אף הצלחת מטרות המבצע, נתקל המהלך בקשיים שונים, והביא לאירועים טרגיים שגררו ביקורת ציבורית ועולמית קשה.

1983

התפטרות

ב-15 בספטמבר 1983, לאחר תום מלחמת לבנון וחקירתה ולאחר מות אשתו האהובה עליזה, הודיע בגין על התפטרותו. לאחר מכן הסתגר בדירתו ופרש לחלוטין מהחיים הציבוריים.

1992

פטירתו

מנחם בגין נפטר בד' באדר ב' התשנ"ב, 9 במרץ 1992. בצוואתו ביקש להיקבר בהר הזיתים, לצד אשתו עליזה וליד מאיר פיינשטיין ומשה ברזני לוחמי המחתרת, עולי הגרדום אשר סימלו בעיניו את אחדות ישראל המתחדשת אחרי אלפיים שנות גלות, במאבקם המשותף למען ריבונות יהודית בארץ ישראל.

